

Behandelwijzer

Centrum voor Oncologie

Inhoud

- 1. Waarom deze behandelwijzer?**
- 2. Met welke zorgverlener heeft u te maken?**
- 3. Wat is kanker?**
- 4. Uw behandeling en de bijwerkingen**
- 5. Ondersteuning tijdens en na uw behandeling**
- 6. Praktische zaken**
- 7. Wetenschappelijk onderzoek**

1. **Waarom deze behandelwijzer?**

Afhankelijk wat u met uw arts heeft afgesproken, krijgt u een behandeling met:

- A. chemotherapie en/of
- B. immuuntherapie en/of
- C. hormoonbehandeling en/of
- D. doelgerichte therapie

In dit boekje (de behandelwijzer) vindt u informatie die rondom uw behandeling belangrijk is.

Voordat de behandeling begint, krijgt u hierover uitleg van ons.

U krijgt veel informatie en het is niet eenvoudig om alles in één keer te onthouden.

De informatie in deze behandelwijzer kunt u thuis nog eens rustig nalezen.

Het is belangrijk dat ook zorgverleners buiten het ziekenhuis die bij uw behandeling betrokken zijn op de hoogte zijn van uw behandeling. De behandelwijzer is daarom ook als informatiebron voor hen bedoeld. Neem de behandelwijzer dan ook bij iedere afspraak mee.

Mijn Dijklander

Daarnaast heeft u overal en altijd toegang tot uw medisch dossier: dat is Mijn Dijklander. Via een beveiligde website kunt u delen van uw medisch dossier inzien. U kunt onder meer uitslagen bekijken, behandelverslagen lezen, informatiefolders lezen en een overzicht van uw geplande afspraken inzien. Mijn Dijklander is beschikbaar voor alle patiënten van het Dijklander Ziekenhuis.

Uw vragen

Achterin deze behandelwijzer kunt u zelf ook aantekeningen maken en uw vragen opschrijven. Tijdens een volgend bezoek aan uw huisarts of het ziekenhuis kunt u dan uw vragen stellen.

2. Met welke zorgverlener heeft u te maken?

U wordt behandeld door een oncologisch team. Dit team bestaat uit zorgverleners die zijn gespecialiseerd in onderzoek naar en behandeling van kanker.

Uw arts

Er zijn verschillende artsen die gespecialiseerd zijn op het gebied van chemo- en immuuntherapie en/of andere behandelingen. Afhankelijk van uw diagnose kunt u te maken krijgen met een internist-oncoloog, internist-hematoloog of long-oncoloog. In deze behandelwijzer noemen we ze allemaal 'uw arts'.

De hoofdbehandelaar

Er is altijd één arts eindverantwoordelijk voor uw behandeling. Dit is de arts die het meeste van uw behandeling weet. We noemen dit uw hoofdbehandelaar. Wie is uw hoofdbehandelaar? U heeft in elke fase van de behandeling een andere hoofdbehandelaar. Zo is de chirurg bij een operatie de hoofdbehandelaar, de radiotherapeut bij een bestralingsbehandeling en de oncoloog bij bijv. chemotherapie en/ of hormonale therapie. Weet u niet wie uw hoofdbehandelaar is, vraag er dan naar bij één van uw zorgverleners.

Casemanager

De casemanager, uw aanspreekpunt in het behandelingsproces, houdt voor u het overzicht over het behandelproces en weet welke zorgverleners bij u als patiënt betrokken zijn. De casemanager is uw gesprekspartner voor vragen over uw ziekte, onduidelijkheden in het behandelproces en behandeling(en) en begeleidt u en uw naasten gedurende het gehele behandelproces. Praten over gevoelens en emoties bij kanker is vaak niet makkelijk. Wel wordt dit als heel belangrijk ervaren. De casemanager biedt u ondersteuning bij de verwerking van de diagnose kanker en is uw gids gedurende de behandeling en nazorg.

Verpleegkundigen

Er zijn diverse functies voor verpleegkundigen, elk met hun eigen bevoegdheden en taken. Hieronder vindt u uitleg over de diverse functies:

- verpleegkundig specialist (casemanager)

Het is een verpleegkundige die zich heeft gespecialiseerd in medische taken op het gebied van kanker. De verpleegkundig specialist combineert verpleegkundige en medische taken, inclusief lichamelijk onderzoek, het inzetten van de behandeling en aanvullende diagnostiek. U en uw naaste(n) kunnen bij hem of haar terecht voor informatie over uw diagnose, keuze behandeling en nazorg. Zo nodig verwijst hij/zij u door naar andere zorgverleners van het oncologisch team.

- verpleegkundig consulent (casemanager)

Dit is een verpleegkundige opgeleid voor opvang en begeleiding van patiënten met kanker. U en uw naaste(n) kunnen bij haar terecht voor informatie over uw diagnose, behandeling en nazorg. Zo nodig verwijst zij u door naar andere zorgverleners van het oncologisch team.

- oncologieverpleegkundige

Dit is een verpleegkundige opgeleid in de oncologie die u begeleid gedurende uw behandeling op de dagbehandeling of tijdens uw opname op de verpleegafdeling. De oncologieverpleegkundige is dan uw eerste aanspreekpunt.

Overige medewerkers

Naast de zorgverleners zijn er nog meer medewerkers die zorg dragen voor een goed verloop van uw behandeling. De polikliniek-assistenten dragen zorg voor het inplannen van uw afspraken, behandelingen, benodigde formulieren, etc. De servicemedewerkers dragen zorg voor een nette bijgevolde afdeling, drinken en voeding. De vrijwilligers ondersteunen de zorgverleners en u door zorg te dragen voor drinken, voeding, aanmelden, etc. Daarnaast bieden zij natuurlijk ook allen een luisterend oor.

3. Wat is kanker?

Kanker is de verzamelnaam voor aandoeningen waarbij lichaamscellen ongeremd gaan delen. Ons lichaam is opgebouwd uit miljarden bouwstenen, oftewel cellen.

Om te

groeien en om beschadigde en verouderde cellen te vervangen, maakt ons lichaam voortdurend nieuwe cellen aan. Nieuwe cellen ontstaan door celdeling.

Kanker kan bijna overal in het lichaam ontstaan. Er zijn meer dan 100 verschillende soorten kanker. De snelheid waarop ongecontroleerde celdeling plaatsvindt, is voor iedere kankersoort weer anders. Sommige kankersoorten geven daardoor ook sneller klachten dan andere.

Behandeling van kanker

Omdat er veel verschillende soorten kanker zijn, zijn er ook veel verschillende behandelingen. De behandeling van kanker is afhankelijk van:

- het soort kanker
- de grootte en plaats van de tumor
- of er uitzaaiingen zijn
- uw lichamelijke conditie

De behandeling kan gericht zijn op genezing, maar kan ook gericht zijn op het verlengen van het leven.

Kanker kan op verschillende manieren behandeld worden:

- een operatie
- radiotherapie (bestraling)
- chemotherapie, immuuntherapie, doelgerichte en/of hormoontherapie
- een combinatie van deze behandelingen

Samen beslissen

U krijgt van uw arts uitleg over de mogelijkheden voor behandeling. Om een goede keuze te kunnen maken, kunt overleggen met uw arts en/of casemanager.

Twijfelt u over uw behandeling, bespreek dit dan met uw arts/casemanager of huisarts.

U hoeft niet met een behandeling te beginnen als u dat niet wilt. U heeft altijd het recht om te kiezen en u beslist uiteindelijk zelf. Onafhankelijk van uw beslissing, kunt u altijd rekenen op de beste medische zorg.

Pijn

Veel mensen met kanker hebben pijn. Dit kan komen door de kanker zelf of door de behandeling. Pijn kan door middel van medicijnen worden behandeld. Een belangrijke voorwaarde voor een goede pijnbehandeling is het regelmatig meten en registreren van pijn.

Tijdens uw behandeling zal er regelmatig aan u gevraagd worden of u pijn ervaart. Dit wordt geregistreerd door middel van een pijncijfer. U geeft een cijfer aan uw (eventuele) pijn tussen de 0 en de 10. Daarbij betekent 0 geen pijn en 10 is de ergste pijn die u zich voor kunt stellen. U kunt nooit een verkeerd cijfer geven. Het gaat immers om de pijn die u ervaart.

Pijn beïnvloedt ook het psychisch en sociaal functioneren en omgekeerd hebben psychisch en sociaal functioneren invloed op pijn. Naast het uitvragen van de pijnscore kan er ook met u gesproken worden over psychosociale ondersteuning.

4. Uw behandeling en de bijwerkingen

Na deze pagina wordt uw behandeling beschreven:

- De medicatiekeuze(s)
- De frequentie
- De wijze van toedienen/inname
- Tijdsduur
- Specifieke bijwerkingen
- Aandachtspunten

Indien nodig wordt dit hoofdstuk nodig nog aangevuld met kursspecifieke informatie uit www.bijwerkingenbijkanker.nl

In deze kursspecifieke informatie staan bijwerkingen die u mogelijk kunt krijgen. Het is dus per patiënt verschillend hoe u op de medicijnen reageert en in welke mate de bijwerkingen optreden.

Leest u deze informatie goed door. Er staan handige tips in hoe u met de bijwerkingen om kunt gaan.

5. Ondersteuning tijdens en na uw behandeling

Bij de behandeling van kanker zijn een goede conditie en welbevinden belangrijk voor het herstel. Om u hierin te ondersteunen zijn er diverse mogelijkheden voor ondersteuning en begeleiding. U vindt ook alle informatie over mogelijkheden voor aanvullende zorg in het Dijklander ziekenhuis en in de regio op de volgende websites:

www.dijklander.nl/zorg/afdelingen/oncologie-kankerbehandelingen/informatie-over-kanker

www.wegwijzerbijkanker.nl

Sport en beweging

Sporten en bewegen, tijdens en na behandelingen tegen kanker, kunnen een positief effect hebben op uw herstel en welbevinden. Dit is gebleken uit onderzoek.

Elke vorm van bewegen is goed voor uw conditie. Ook in de palliatieve fase kan bewegen gunstig zijn. Conditie en kracht blijven beter op peil en vermoeidheidsklachten kunnen minder worden. Ook leert u omgaan met eventuele lichamelijke beperkingen. U kunt op elk gewenst moment tijdens de behandeling zelf aan de slag. Soms is het prettig of nodig dat u sport onder begeleiding of in groepsverband.

Hoe bewegen?

Uit onderzoek is gebleken dat bewegen kan helpen om de kanker en chemotherapie beter te doorstaan en sneller te herstellen. Het kan goed zijn om het enkele dagen na de chemotherapie, rustiger aan te doen. Maar wilt u zich op den duur fitter voelen, dan is juist bewegen zoals wandelen en fietsen beter voor u. Kies een vorm van bewegen die bij u past en die u prettig vindt. Dat maakt het makkelijker om het vol te houden en zo kunt u zelf een bijdrage aan uw herstel leveren.

Bewegen onder begeleiding

Patiënten kunnen hun conditie verbeteren of op peil houden door te bewegen onder begeleiding van een fysiotherapeut. Is dat bij u ook het geval, dan kunt u bij de gespecialiseerde fysiotherapeuten van bijv. Huis aan het water, Frits van der Werf en anderen terecht.

Meer informatie vindt u op www.onconet.nu

Informeer bij uw zorgverzekeraar naar de vergoedingen van de eventuele behandeling.

Voeding en kanker

Bij kanker kan zowel de tumor als de behandeling(en) voedingsproblemen veroorzaken. Als gevolg van de ziekte kan uw lichaam behoefte hebben aan extra voedingsstoffen.

Als u kanker heeft, kan het gebeuren dat u te weinig voedingsstoffen binnenkrijgt. Bijvoorbeeld door verminderde eetlust, misselijkheid, spanning, vermoeidheid of bijwerkingen van de behandeling. 'Gewoon gezond eten' is dan vaak niet meer voldoende. Eten is soms niet meer vanzelfsprekend lekker en leuk. Hierdoor kan uw voedingstoestand achteruit gaan. Het is belangrijk om tijdens de behandeling op gewicht te blijven. Vraag in ieder geval om een diëtist als u meer dan 3 kg in 1 maand of 6 kg in 6 maanden afvalt. In het ziekenhuis verwijst uw verpleegkundige u zo nodig door naar een diëtist.

Wat kan de diëtist voor u betekenen?

Voor, tijdens en/of na de behandeling kunnen zich verschillende klachten voordoen die ervoor zorgen dat u minder goed kan eten. Denk hierbij aan misselijkheid, een vol gevoel, diarree of juist obstipatie. Onbedoeld kan u daardoor afvallen en daarmee gaan weerstand en conditie vaak ook (snel) achteruit. Bovendien beoordeelt de diëtist of u voldoende eet, zodat er geen tekorten aan bepaalde voedingsstoffen ontstaan. De diëtist behandelt met voedings- en dieetadviezen en begeleidt de patiënt en eventuele betrokkenen bij de toepassing van deze adviezen. Raadpleeg bij het gebruik van aanvullende voeding altijd een diëtist i.v.m. de vergoeding.

Smaakpoli

Eten met smaak is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Patiënten die chemotherapie krijgen of hebben gehad, kunnen last hebben van smaakverandering waardoor ze minder kunnen genieten van een maaltijd, terwijl goed eten juist zo belangrijk is. Het ziekenhuis heeft een 'smaakpoli'. Hier krijgen oncologische patiënten advies hoe zij hun smaak kunnen stimuleren, zodat ze weer zin krijgen in eten. Er is twee keer per maand een spreekuur van de smaakpoli. Alleen oncologische patiënten van het Dijklander ziekenhuis kunnen hiervan gebruik maken, er zijn geen kosten aan verbonden. Mocht u behoefte hebben aan een bezoek aan de smaakpoli kunt u dit doorgeven aan de verpleegkundige zodat er een afspraak voor u gemaakt kan worden. Daarnaast organiseert het ziekenhuis een aantal keer per jaar ook een interactieve workshop of diner waarbij we samen met u kijken of en hoe u uw smaakbeleving kunt verbeteren door het maken van bijzondere combinaties. Ook kunt u mailen naar etenmetsmaak@dijklander.nl

Voedingsadviezen bij chemotherapie

Er is veel onderzoek naar de invloed van voeding op behandelingen voor kanker. De meest actuele informatie hierover vindt u op www.voedingenkankerinfo.nl

Lichamelijke verzorging

Door chemotherapie, immuuntherapie, hormoontherapie en bestraling kan uw huid veranderen. De huid kan droog en schilferig worden of juist vette, de huid kan vlekjes krijgen of opgezet worden doordat u door de medicatie meer vocht vast houdt. De haargroei kan veranderen (haaruitval of juist toename van haren in het gezicht). De huid kan ook sneller reageren op huidverzorgingsproducten, bijv. op de parfum die erin zit.

Hoewel deze veranderingen vaak tijdelijk zijn, kan dit een grote impact hebben op hoe u zich voelt. De stichting Look Good Feel Better organiseert workshops in ons ziekenhuis, maar ook online om u hiermee te helpen en te adviseren: www.lookgoodfeelbetter.nl

Ook kunt u advies vragen bij de huidtherapeut op onze afdeling. U kunt daar terecht met alle vragen over huid, haar en nagels, advies over make-up, oedeem, littekentherapie en er worden ook ontspannende behandelingen gegeven. Vraag uw zorgverlener om meer informatie.

Psychosociale ondersteuning

Een behandeling voor kanker kan lichamelijk en emotioneel ingrijpend zijn. Zowel u als uw naasten kunnen daar de weerslag van ondervinden. Voor hulp en ondersteuning kunt u na verwijzing door uw zorgverlener in ons ziekenhuis terecht bij:

- Medische psycholoog

Een behandeling door de psycholoog kan onder meer bijdragen aan een vermindering van angst, spanning, pijn en/of depressie. Behandeling kan bestaan uit steunende gesprekken, psychotherapie, ontspanningsoefeningen of advies.

- Medisch maatschappelijk werker

Een medisch maatschappelijk werker werkt samen met u om uw situatie hanteerbaar te maken.

- Geestelijke verzorger

Wat kan de geestelijke verzorging bieden:

- Stilstaan bij wat je overkomt
- praten over wat je bezig houdt
- Je hart luchten
- Eens even hardop met iemand nadenken
- Aandacht voor geloofsvragen
- Aandacht voor levensvragen

Complementaire Zorg

Massage, acupunctuur of muziektherapie zijn voorbeelden van complementaire (aanvullende) zorg bij kanker. Deze vormen van zorg kunnen helpen bij klachten of kunnen steun bieden.

www.kanker.nl. Zoekwoord complementaire zorg

Oncologiewijkverpleegkundige

Naast verpleegkundige- en lichamelijke verzorging bieden thuiszorgorganisaties ondersteuning en hulp aan voor kankerpatiënten. Een oncologiewijkverpleegkundige komt bij u thuis als u dat wilt. Dit worden continuïteitshuisbezoeken genoemd. De oncologiewijkverpleegkundige heeft kennis en ervaring op het gebied van kanker. De oncologiewijkverpleegkundige kan u en uw naasten helpen bij het zoeken naar antwoorden en (praktische) oplossingen.

U kunt bijvoorbeeld met hem/haar praten over:

- Bijwerkingen door de behandeling
- Informatie over het verzorgen van het litteken na de operatie
- Het geven van adviezen over pijn
- Het beperken van uw vermoeidheid
- Het aanvaarden van hulp van anderen
- Lotgenotencontact en wat dit voor u zou kunnen betekenen
- De veranderde relatie met uw naasten
- Hoe u de draad weer kunt oppakken na uw ziekte of behandeling

Voor het inschakelen van een oncologiewijkverpleegkundige kunt u zelf direct contact opnemen met een thuiszorgorganisatie. Uw verpleegkundige kan dit ook voor u doen.

Lotgenotencontact

Het kan prettig zijn uw ervaringen te delen met een lotgenoot, die weet wat het betekent om kanker te hebben. En die uit ervaring u praktische informatie en tips kan geven. Heeft u behoefte aan contact met lotgenoten? Er zijn diverse organisaties waar u hiervoor terecht kan.

Inloophuizen

“Naast de medische behandeling, ga je ook psychisch een heel proces door. Het kan best lastig zijn om daar mee om te gaan. In de inloophuizen staan vrijwilligers klaar voor onze patiënten om hen op dat gebied te ondersteunen.”

Niet alleen bieden vrijwilligers in de inloophuizen een luisterend oor voor de patiënten en hun omgeving, ook kunnen zij daar in contact komen met lotgenoten. Iedereen die met kanker te maken heeft en daarbij informatie, leefstijladvies, steun of professionele hulp kan gebruiken, kan bij de inloophuizen terecht.

Inloophuis: Wij allemaal in Purmerend

Voor meer informatie, zie <https://wij-allemaal.nl>

Inloophuis: Huis aan het water in Katwoude

Voor meer informatie, zie www.stichtinghuisaanhethetwater.nl

Inloophuis Pisa in Hoorn

Voor meer informatie, zie www.inloophuispisa.nl

AYA-zorg

AYA-zorg is voor álle jong volwassenen die tussen de 18 en 39 jaar voor het eerst kanker hebben. Het maakt niet uit om welke vorm van kanker en behandeling het gaat of in welke fase u zit. U kunt terecht bij speciaal opgeleide zorgverleners met al uw vragen. Juist ook over de impact die de ziekte en behandeling op uw leven hebben, of op de keuzes die u voor de toekomst wilt maken. Denk aan vragen over opleiding, werk, zelfstandigheid, relaties, vruchtbaarheid en seksualiteit. Ga ik weer bij m'n ouders inwonen? Hoe vertel ik het aan mensen in mijn omgeving? En wat als ik niet meer beter word? Ook in ons ziekenhuis hebben we speciaal opgeleide zorgverleners. U kunt hier naar vragen.

Voor meer informatie zie: <https://ayazorgnetwerk.nl>

Kanker.nl

Ook op www.kanker.nl kunt u via het internet in contact komen met lotgenoten. Kanker.nl is een project van onder andere KWF Kankerbestrijding. U kunt gebruik maken van blogs, discussiegroepen en persoonlijk contact.

Kanker en kinderen

Veel ouders willen hun kind beschermen tegen verdriet en voelen daarom weerstand om te vertellen dat ze ziek zijn. Mensen hebben namelijk de neiging om pijn te voorkomen. Toch voelen kinderen vaak wel dat er iets niet klopt. Het is verstandig om kinderen te vertellen wat er aan de hand is en ze bij de situatie te betrekken. Daarmee geeft u uw kind vertrouwen.

Daarnaast is het belangrijk om uw kind regelmaat en structuur te bieden, zodat zijn of haar leven zo goed mogelijk door kan gaan. Zo voorkomt u dat uw kind klachten of problemen krijgt.

Belangrijk is nog om op te merken dat u uzelf en uw gezin het beste kent. Daarom kunt u samen met uw partner het beste bepalen hoe u uw kinderen vertelt dat u ziek bent.

Hieronder vindt u websites met meer informatie:

Het KWF geeft een brochure uit, getiteld 'Kanker, en hoe moet het nu met mijn kinderen'. Deze kunt u bestellen via kanker.nl

De site www.kankerspoken.nl is bedoeld voor kinderen, ouders, leerkrachten, zorgverleners en andere belangstellenden. De website geeft informatie voor en over kinderen die een vader of moeder met kanker hebben.

www.kankerpoint.nl is een website voor kinderen waarvan een ouder kanker heeft.

Palliatieve zorg

Als u niet meer beter kunt worden, verandert uw behandeling en zorg. Die richt zich dan niet meer op genezen, maar op verbetering en het behoud van kwaliteit van leven. Dat heet palliatieve zorg. Ondersteunende en palliatieve zorg kan op elk gewenst moment tijdens het ziekteproces worden ingezet, ook als u behandelingen ondergaat. De duur van de palliatieve fase verschilt per patiënt en ziekte. Het kan een periode van weken tot jaren zijn. Hoe dit wordt ingevuld is afhankelijk van uw wensen. Overleg met uw zorgverlener over de mogelijkheden.

Meer informatie:

Op www.overpalliatievezorg.nl leest u veel over palliatieve zorg.

6. Praktische zaken

Op bezoek

Elke patiënt op de dagbehandeling mag tijdens de eerste kuur één bezoeker de gehele dag ontvangen. Bij de volgende kuren mag de patiënt één bezoeker voor maximaal één uur ontvangen.

Vakantie

Heeft u plannen voor een vakantie, dan is het verstandig eerst uw vakantie te bespreken met uw arts. Als u op vakantie gaat in binnen- of buitenland, neemt u dan deze behandelwijzer mee. Hierin staan alle gegevens over uw ziekte en medicijngebruik.

Vaccinatie

Moet u voor een buitenlandse reis gevaccineerd worden? Overleg dan eerst met uw arts.

Vervoer

De meeste patiënten komen met eigen vervoer naar het ziekenhuis. Nu kan het zijn dat de medicijnen die u krijgt, de rijvaardigheid beïnvloeden. Bij de toediening van een eerste kuur via een infuus raden wij zelf autorijden ten strengste af. Overleg met uw verzekeraar of u bij de vervolgguren zelf mag autorijden. Als u bij of voor de kuur medicijnen inneemt of krijgt toegediend die uw reactievermogen kunnen beïnvloeden (bijvoorbeeld Clemastine, Lorazepam, Ondansetron of Metoclopramide), is het niet toegestaan om zelfstandig naar huis te rijden. U kunt altijd bij de verpleegkundige navraag doen of dit bij uw kuur van toepassing is.

Vergoeding

Het kan zijn dat uw zorgverzekeraar de kosten van eigen vervoer en/ of taxivervoer vergoedt. U kunt dit bij uw zorgverzekeraar navragen. Mogelijk vraagt de zorgverzekeraar een overzicht van uw behandelafspraken.

Machtiging

- Indien nodig ontvangt u van de verpleegkundig specialist of van de verpleegkundige van de afdeling een machtiging waarmee u (een deel van) de kosten van een pruik kunt declareren bij uw verzekering.
- Fysio: Indien u wenst te worden begeleid en ondersteund door een fysiotherapeut dan kan u een machtiging hiervoor vragen aan uw zorgverlener.
- Diëtist: Indien u wenst te worden begeleid en ondersteund door een diëtist dan kan u een machtiging hiervoor vragen aan uw zorgverlener.

7. Wetenschappelijk onderzoek

Door vroege opsporing en betere behandel mogelijkheden is de kans op overleving sterk verbeterd. Toch is kanker in Nederland nog steeds de belangrijkste doodsoorzaak. Meer wetenschappelijk onderzoek naar nieuwe behandelingen is daarom nog steeds nodig. Het kan zijn dat uw behandelend arts vraagt of u wilt meedoen aan wetenschappelijk onderzoek.

Overzicht onderzoeken in Nederland

Op www.kanker.nl kunt u een overzicht vinden van de actuele onderzoeken in Nederland.

De Nederlandse Kankerregistratie (NKR)

Registratie van kanker is van groot belang. Wetenschappelijk onderzoek is belangrijk om in de toekomst kanker te voorkomen en de behandeling te verbeteren. Daarvoor hebben wij gegevens nodig van mensen die nu kanker hebben. Het Integraal Kankercentrum Nederland verzamelt deze gegevens in de Nederlandse Kankerregistratie.

Op het moment dat u in het ziekenhuis de diagnose kanker krijgt, leggen artsen en verpleegkundigen in het ziekenhuis uw gegevens vast in een medisch dossier. Dit moet volgens de wet. Sommige van uw gegevens in het medisch dossier worden opgenomen in een onafhankelijke databank: de Nederlandse Kankerregistratie (NKR). Dit verzamelen van gegevens in de NKR gebeurt omdat artsen en onderzoekers betrouwbare en relevante gegevens nodig hebben van patiënten met kanker. Hiermee kunnen zij onderzoek doen om meer over kanker te weten te komen. Door dit onderzoek ontstaan betere inzichten, effectievere behandelingen en uiteindelijk een beter resultaat in de zorg voor patiënten met kanker.

Meer informatie kunt u vinden op: <https://iknl.nl/nkr>

Locatie Enkhuizen

Molenweg 9b
1601 SR Enkhuizen
T. 0228 312 345

Locatie Hoorn

Maelsonstraat 3
1624 NP Hoorn
T. 0229 257 257

Locatie Purmerend

Waterlandlaan 250
1441 RN Purmerend
T. 0299 457 457

Locatie Volendam

Heideweg 1b
1132 DA Volendam
T. 0229 257 500

Postbus 600, 1620 AR Hoorn

www.dijklander.nl
info@dijklander.nl

FLD-01961-NL 07-07-2022